

SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICA
NYHEDSBREV NR. 40, JUNI 2016
ISSN: 1904-1233

REDAKTØRERNES SPALTE

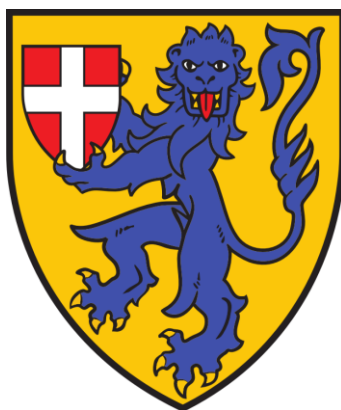
Kære læsere! Sommeren står for døren, og de fleste foreninger afslutter sæsonens arrangementer. Dansk Heraldisk Selskab besøgte Herlufsholm og fik foruden selve kirken og dens heraldiske mindesmærker også set den navnkundige kostskole for ”adelige og andre ærlige mænds børn”. Efteråret indledes med den heraldiske kongres i Glasgow, der omtales nærmere i nyhedsbrevet. Det bliver en stort anlagt kongres, efterfulgt af tre dages udflugter til udvalgte heraldiske og historiske mål. SHS-afdelingen i Lund har store planer, som det fremgår af nyhedsbrevet; arrangementerne plejer at holde en høj kvalitet både heraldisk og socialt. Tak for alle bidrag, de er som altid er meget velkomne og sendes til info@arsheraldica.dk og/eller ct.von.christierson@webspeed.dk.

Ronny Andersen & Carl-Thomas von Christierson

- S. 1: REDAKTØRERNES SPALTE
- S. 2: NYE MEDLEMMER & DANSK HERALDISK SELSKAB
- S. 3: HERALDIK FRA HERLUFSHOLM & GLASGOW-KONFERENCEN
- s. 5: SOCIETAS HERALDICA LUNDENSIS
- S. 8: KOMMENDE HERALDISK PRAGTVÆRK
- S. 9: MINDEBÆNKEN I LINDEVANGSPARKEN
- S. 11: DONALD TRUMPS VÅBEN
- S. 12: SKANDINAVISK VAPENRULLA
- S. 13: HVIS VÅBEN?

NYE MEDLEMMER MARTS-MAJ 2016

Ludvik Karl Fridriksson, Kopavegur, Island
Hugo Carlsson, Bjärred, Sverige
Peter Wäss, Helsingborg, Sverige
Kasper Kegel, Holmegaard, Danmark

DANSK HERALDISK SELSKAB

Nyheder og aktiviteter

Dansk Heraldisk Selskab afholdte 31. maj sin 3. ordinære generalforsamling med efterfølgende foredrag af Nils G. Bartholdy med titlen "Adelsmanden Bertel Thorvaldsen. En berømt billedhuggers tilløb til våben".

Selskabets formand, Peter Kurrild-Klitgaard, er siden juli 2015 indvalgt i Det Kongelige Spanske Akademi for Heraldik og Genealogi i Madrid, Real Academia Matritense de Heráldica y Genealogía.

Den 30. april besøgte selskabet Herlufsholm og fik en rundvisning af pastor emeritus Ejlf Kristensen. Det oprindelige Benediktinerkloster, stiftet 1135, blev efter reformationen overdraget til rigsråd og admiral Herluf Trolle (d. 1565), der sammen med sin hustru Birgitte Gøye (d.1574) den 23. maj 1565 oprettede en skole. Fundatsen fastslår, at skolen er for "adelige og andre ærlige mænds børn", og som sådan fungerer den stadig, både med kostafdeling og med dagelever. Administrativt ledes Herlufsholm skole af en bestyrelse, hvis formand kaldes forstander; det pædagogiske ansvar har skolens rektor.

HERALDIK FRA HERLUFSHOLM

Broderede våbener på sovesalenes madrasser

Et Gøjevåben i festsalen

Bibliotekets endevæg

Våbener fra kirkens hvælvinger

CONGRESS 2016 GLASGOW

Den 32 heraldiska och genealogiska kongressen hålls i Glasgow från den 10 till 13 augusti 2016. Temat *Origins and Evolution* belyses genom ett femtiotal föredrag. Alla titlar och föredragshållare framgår av hemsidan och de nordiska länderna är här förnämligt representerade. Efter kongressen genomförs 14 – 16 augusti en tredagars Post-Congress Tour till olika mål av heraldiskt, historiskt och arkitektoniskt intresse. Hela det rikhaltiga programmet med alla nödvändiga upplysningar hittas på hemsidan <http://www.congress2016.scot/en/index.htm>

SOCIETAS HERALDICA LUNDENSIS

PROGRAM 2016

- 3 juni kl. 11:30 Heraldisk lunch.
10 juni kl. 18:00 Årshögtid • International Heraldry Day.
Heraldik i den försålda myntsamlingen på Ericssbergs Slott - några exempel.
Inledande kåseri av Lars O. Lagerqvist.
Klädsel: Högtidsdräkt m.o. uppmuntras.
Bordsflaggor välkomna.
- 2 sept kl. 11:30 Heraldisk lunch.
24 sept kl. 10:00 Lunds heraldiska seminarium XX.
Dödens heraldik och ceremonier.
Inledning av jur. dr Elsa Trolle Önnerfors, fil. mag. Alexander Engström, organist Lennart Palm, och cand.mag. et art. Carl-Thomas von Christierson.
kl. 18.30 *Middag – "Grand anno 1899".*
Klädsel: Högtidsdräkt m.o. uppmuntras.
Anmälan senast den 4 september 2015.
- 7 okt kl. 11:30 Heraldisk lunch.
12 okt kl. 18:00 Lunds heraldiska seminarium XXI.
Påvlig heraldik.
Inledning av hemlig gäst.
- 4 nov kl. 11.30 Heraldisk lunch.
18 nov kl. 18:00 Högtidsdag med gåsmiddag.
Kungliga jubileumsminnestecken.
Inledande föredrag av ordensintendent Tom C. Bergroth, Kungl. Maj:ts Orden.
"Inför kung Oscar II:s 25-års regeringsjubileum år 1897 tillkom ett särskilt minnestecken, en tradition vilken sedermera har följts upp av svenska regenter ända in i modern tid. Att i samband med viktiga händelser instifta ett minnestecken hade traditioner vid flera europeiska hov sedan mitten av 1800-talet. Utöver regeringsjubiléer skulle det även komma att innefatta händelser som bröllop, kröningar och födelsedagar"
Klädsel: Högtidsdräkt m.o. uppmuntras.
Bordsflaggor välkomna.
- 2 dec kl. 11:30 Heraldisk lunch.
17 dec kl. 18:00 Heraldiskt julbord.
Klädsel: Smoking (miniatyrer må bäras) uppmuntras.

Om inte annat anges, så avhålls de heraldiska luncherna på Grand Hotel i Lund, och Lunds heraldiska seminarium på Juridicum, företrädesvis i Sessionssalen. Se gärna aktuell information på Societas Heraldica Lundensis facebookside!

Anmälan till shl@heraldik.org eller +46 731 50 29 39.

<https://www.facebook.com/SocietasHeraldicaLundensis>

Med förbehåll för ändringar.

SOCIETAS HERALDICA LUNDENSIS

PRESENTERAR

DÖDENS HERALDIK OCH CEREMONIER SYMBOLIKEN VID BEGRAVNINGAR M.M.

Societas Heraldica Lundensis inbjuder till ett seminarium om dödens heraldik och ceremonier lördagen den 24 september 2016

- kl. 10.00 Seminariet inleds
kl. 10.15 Jur. dr Elsa Trolle Önnerfors
Synen på vanitas och memento mori under 1600-talet
kl. 11.00 Fil. mag. Alexander Engström
Adliga begravningsceremonier på 1600-talet
kl. 12.00 Lunch
kl. 13.30 Organist Lennart Palm
Humoristiskt kåseri om stormaktstidens män med utgångspunkt i deras praktfulla gravvalv
kl. 14.30 Kaffe och kaka
kl. 15.00 Cand.mag. et art. Carl-Thomas von Christierson
Finska huvudbaner och anvapen
kl. 15.45 Avslutning – diskussion/frågor
kl. 18.00 Middag – "Grand anno 1899"
Klädsel vid middagen: Högtidsdräkt m.o. uppmuntras.

Kostnader:

- Seminarieavgift inkl eftermiddagskaffe och kaka, 100 SEK.
- Seminarieavgift inkl lunch, eftermiddagskaffe och kaka, 250 SEK.
- Seminariemiddag "anno 1899" å Grand Hôtel, 895 SEK exklusive dryck.

Anmälan till seminarium, lunch och seminariemiddag sker genom förskottsbetalning till Societas Heraldica Lundensis bankgiro 663-0354, senast den 4 september 2016. Vänligen ange namn, e-postadress/telefonnummer och vilka delar av arrangemanget du önskar delta i. Information och frågor kan med fördel skickas till shl@heraldik.org.

SOCIETAS HERALDICA LUNDENSIS

HERALDISKA FLUGOR, SLIPSAR OCH NÄSDUKAR

Det är nu möjligt att beställa Societas Heraldica Lundensis' egen fluga, slips och näsduk!

Tillverkare är The Proper Bow Tie, och priserna är som mest:

Fluga, fast eller reglerbar storlek: 500 kr.

Slips: 400 kr.

Näsduk: 300 kr.

Beroende på antal beställningar,
så är det möjligt att priserna kan komma att bli lägre.

Beställning sker till shl@heraldik.org senast den 10 juni för att de ska kunna levereras i tid till den internationella kongressen i Glasgow.

Vid beställning av fluga i fast storlek, glöm inte att ange kragstorlek.

Anmälan till shl@heraldik.org eller +46 731 50 29 39.
<https://www.facebook.com/SocietasHeraldicaLundensis>
Med förbehåll för ändringar.

NYT HERALDISK PRAGTVÆRK

Vi minder om det svenske ridderhus' kommende trebindværk om våbenskjoldene i ridderhussalen. Det kan indtil 30. juni 2016 forudbestilles til en særpris. Se videre på hjemmesiden <https://www.riddarhuset.se/aktuelt/riddarhusets-vapenskoldar/>

MINDEBÆNKEN I LINDEVANGSPARKEN

For nylig gik jeg gennem Lindevangsparken på Frederiksberg og fik da øje på noget som jeg ikke havde bemærket tidligere: en stor halvrund bæk af granit med en udhugget figur centralt placeret, forestillende noget som måske var tre rovfugle i kamp og herunder en indskrift og to årstal som ikke umiddelbart var særlig oplysende.

Da jeg kom hjem slog jeg op i *Trap: Danmark* (5. udgave), i registeret til Weilbachs Kunstnerleksikon og i Jørgen Fiskers lille bog: *Skulpturer på Frederiksberg* (1995), men ingen af stederne var monumentet omtalt. Jeg spurgte omkring mig, men ingen kendte noget til det. Så gik jeg på Frederiksberg Stadsarkiv, og heller ikke her kendte man umiddelbart noget til sagen, men ville gerne undersøge om man måske kunne finde noget. Det kunne man, og i de følgende dage tikkede en række informationer, dokumenter og avisudklip ind. Det følgende er baseret på disse oplysninger fra Frederiksberg Stadsarkiv, som jeg hermed bringer min varmeste tak.

For det første viste det sig at skulpturen *var* omtalt i litteraturen – endda særdeles fyldestgørende – nemlig i Bent Zinglensens: *Københavnske monumenter og Mindesmærker* (Politikens Forlag 1974). Her omtales under "Lindevangen":

"*Mindebænken*, skænket til kommunen af dens funktionærer i anledning af Frederiksbergs 75 års kommunejubilæum i 1932. Den er udført i sten efter tegning af Ivar Bentsen, og en skulptur over bænken er udført af H. Liisberg".

Så giver det hele pludselig mening. De tre rovfugle er naturligvis de tre falke fra Frederiksbergs byvåben, og de er ikke i kamp, men den ene breder beskyttende sine vinger ud over de to andre (og lidt mindre). Et sindbillede på kommunen, der tager vare på sine borgere. Nedenunder ses to andre figurer fra byvåbenet: en krone og en murtinde. Når man måske ikke straks kommer til at tænke på byvåbenet er det fordi selve skjoldet, indramningen mangler. Og indskriften "1857 1932 – REJST AF MÆND OG KVINDER I KOMMUNENS TJENESTE", der i første omgang forekom lidt kryptisk, falder også på plads. Det hele handler om 75-året for Frederiksberg som selvstændig kommune.

Ivar Bentsen (1876-1943) er den bekendte arkitekt, der bl.a. tegnede "Bakkehusene" i Brønshøj, og billedhuggeren Hugo Liisberg (1896-1958) er mest kendt for sine dyreskulpturer.

Den 22. december 1932 skriver Frederiksbergbladet om den forestående festligholdelse torsdag den 29. december af kommunens 75 års jubilæum. Alle kommunale kontorer og institutioner ville blive holdt lukket. Dagen ville blive indledt med et kort møde i kommunalbestyrelsen, hvorefter man ville samles i Lindevangsskolens festsal (en egen festsal kom kommunen først til at råde over med det nye rådhus fra 1953) Her ville man med borgmester Godskesen i spidsen modtage gratulanter, bl.a. ville en kreds af borgere overrække en sølvklokke. Derpå ville forsamlingen bevæge sig til Sankt Thomas Plads (ja, det står der, selv om pladsen først for få år siden fik navnet officielt). Her ville borgmesteren indvie de nye springbrønde, dvs. de bekendte skulpturer af Jenö Meister, der forestiller henholdsvis en amagerpige og en falkoner. Kl. 16 skulle der afholdes en fest for kommunens embedsmænd og funktionærer i Lindevangsskolens festsal. Borgmesteren ville holde festtalen osv. osv. Man må gå ud fra at Mindebænken i Lindevangsparken på passende vis er blevet overdraget kommunen, selv om den endnu ikke var færdig. Man var nemlig lidt sent på færde. Den 26. november 1932 skrev afdelingsingeniør Frode Nielsen til kommunen om sagen i sin egenskab af formand for en komité nedsat af en kreds af tjenestemænd og andre med henblik på tegning af bidrag til en mindegave, der kunne blive alle kommunens borgeres eje. Kommunen stillede sig velvillig til idéen, og efter forhandlinger, hvorunder flere kunstnere og placeringer havde været bragt i forslag, endte det altså med Ivar Bentsens og Hugo Liisbergs "mindebænk" der blev opstillet på et centralt sted i den nyanlagte Lindevangspark ved Dalgas Boulevard. Den 13. april 1933 kunne Frederiksbergbladet bringe et foto af den nyopstillede bænk.

Monumentet er tidstypisk på flere måder. Den dominerende falk i midten kan med sine udbredte vinger minde om udførminger af et vist symbol i vort sydlige naboland, der dog først året efter greb virkelig om sig, og som kunstnerne og opdragsgiverne må anses for helt uskyldige i.

Man kan mene at udførmningen er udtryk for en letfærdig omgang med heraldikken – først og fremmest derved at den skjoldmæssige indramning mangler, men personlig synes jeg at det er en sympatisk, ja ligefrem humoristisk nytænkning af et særdeles velkendt byvåben.

Men det manglende skjold og den omstændighed at det intetsteds på monumentet fremgår hvad anledningen til bänkens tilstedeværelse er, må anses for hovedårsagen til at monumentet i dag er stort set ukendt og ubemærket, hvilket er synd. Det er også synd at der umiddelbart bag mindebænken er opstillet nogle meget ufølsomme boldspilindretninger af galvaniseret jern eller lignende. Den skønhedsinteresserede vandrer skynder sig bort. Det sidste kunne der måske rådes bod på ved hjælp af nogen beplantning, og meningen med det hele kunne forklares ved opsætning af et smukt udførmnet skilt i et passende materiale.

Allan Tønnesen

DONALD TRUMPS VÅBEN

På diverse sociale medier blev det med henvisning til pressen slået op, at den amerikanske forretningsmand og præsidentkandidat Donald Trump har fået et officielt skotsk våben tildelt af The Court of The Lord Lyon. Det var efter sigende sket på baggrund af en uenighed, der opstod i 2008, da The Court of The Lord Lyon gjorde ham opmærksom på, at Skotlands heraldiske regler forhindrer brug af uregistrerede våbener, og at det naturligvis er et krav at et våben er både heraldisk korrekt og registreret. En af årsagerne bag kontroversen var, at Trump vil benytte våbenskjoldet til markedsføring af hans kommende golfanlæg ved the Menie Estate i Aberdeenshire til 750 millioner pund, der af mange anses som kontroversielt. Trumps skotske forbindelse er gennem hans mor, der er født på den skotske ø Lewis. I følge Trumps talskvinde, Sarah Malone, skal våbenet anskueliggøre “visual elements that signify different aspects of the Trump family heritage and the importance of this project”.

Den officielle blasonering er:

Per chevron Azure and Vert, three chevrons Or in chief two mullets Argent and in base a double-headed eagle displayed Argent beaked and membered Gules grasping in each talon a plate. Above the shield is placed a helmet suitable to an incorporation and on a wreath of the liveries is set for crest a demi lion rampant gules holding a pennon Or and in an escrol over the same this motto Numquam Concedere.

Gengivelsen her af våbenet er ikke korrekt efter blasoneringen, men med de farver Trump har benyttet på polstringen af sæderne i sin bil.

Skjoldets to stjerner er en reference til USA, løven i hjelmtegnet til Skotland. De tre sparrer symboliserer himmel, klitter og hav, de tre væsentlige elementer ved golfanlægget.

Den dobbelte ørn skal symbolisere Trumps dualistiske baggrund og dobbelte nationale arv, og i hver ørnklo ses en golfbold. Det sidste som reference til selve golfspillet og mottoet "Numquam Concedere", giv aldrig op, er Trumps livsfilosofi.

Elizabeth Roads fra The Lord Lyon præciserer, at uanset pressens skriverier, har Trump oprindelig aldrig ansøgt om registrering af et personligt våben, lige så lidt som The Court of The Lord Lyon nogensinde har forfulgt ham for fejlagtigt brug af våben i Skotland. Derimod blev der i 2011 givet et våben til virksomheden Trump International Gold Club Scotland Ltd til benyttelse i forbindelse med hans golfinteresser i landet. Dette våben er på ingen måde et personligt våben.

Carl-Thomas von Christerson

ERBJUDANDE: ÄLDRE NUMMER AV SKANDINAVISK VAPENRULLA!

Årgångarna till och med 2009/10 säljs nu till rabatterat pris.

Åren 1963-1970 kallades årgångarna nr. 1-10, därefter anges de med årtal, emellanåt dubbelårtal.

Till salu finns: Häfte 2-10 och årgångar från och med 1975 till och med 2009/10. Slutsålda är nr. 1 (1963), 1974 och 1983, och av enstaka årgångar finns endast få exemplar. Order åtgärdas i den ordning de kommer in med reservation för att ytterligare årgångar kan ta slut.

Pris:

10 DKK pr. häfte plus porto, eller

200 DKK plus porto vid samlat köp av samtliga resterande årgångar.

Beställs hos Bo Møller på mail moller@heraldik.org

HVIS VÅBEN?

Nyhedsbrevet har fået en forespørgsel fra Danmark om identifikation af våbenet på dette glas fra 1800-talets anden halvdel. Hvem tilhører dette våben? Skriv til redaktionen.

